

P6_TA-PROV(2008)0523

Holodomor'i mälestamine, suur näljahäda Ukrainas (1932-1933)

Euroopa Parlamendi 23. oktoobri 2008. aasta resolutsioon holodomori ehk Ukrainas 1932.–1933. aastal kunstlikult tekitatud näljahäda mälestamise kohta

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu lepingut;
 - võttes arvesse Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni;
 - võttes arvesse ÜRO genotsiidi vältimise ja karistamise konventsiooni;
 - võttes arvesse ÜRO Peaassamblee 58. istungjärgul holodomori 70. aastapäeva puhul esitatud ühisavaldust, mida toetas 63 riiki, nende seas ka kõik (tookordsed) 25 ELi liikmesriiki;
 - võttes arvesse Ukrainas 28. novembril 2006. aastal vastuvõetud seadust „Holodomor Ukrainas 1932.–1933. a.”;
 - võttes arvesse Euroopa Parlamendi presidendi 21. novembri 2007. aasta avaldust, millega juhatati sisse holodomori näljahäda mälestamine seoses 75 aasta möödumisega selle algusest;
 - võttes arvesse ELi – Ukraina parlamentaarse koostöökomitee 27. veebruari 2008. aasta kümnenda kohtumise lõppavaldust ja soovitusi;
 - võttes arvesse kodukorra artikli 103 lõiget 4,
- A. arvestades, et inimõiguste ja põhivabaduste austamine on põhimõtted, millel EL rajaneb;
- B. arvestades, et ÜRO genotsiidi vältimise ja karistamise konventsioon tunnustab kuritegelikuks rea tegusid, mis on toime pandud kavatsusega hävitada osaliselt või täielikult rahvuslik, etniline, rassiline või usuline üksus: üksuse liikmete tapmine; üksuse liikmetele tõsiste kehaliste vigastuste või vaimsete hälvete tekitamine; üksusele tahtlikult selliste elutingimuste pealesurumine, mis põhjustab üksuse täieliku või osalise hävimise; abinõude rakendamine üksusesisese sündimuse takistamiseks ning laste sunniviisiline ümberpaigutamine ühest üksusest teise;
- C. arvestades, et 1932.–1933. aasta näljahäda ehk holodomor, mis põhjustas miljonite ukrainlaste surma, oli Stalini režiimi poolt küüniliselt ja julmalt kavandatud selleks, et Ukraina maapiirkondade elanikkonna tahte vastaselt läbi suruda Nõukogude Liidu põllumajanduse kollektiviseerimise poliitika;
- D. arvestades, et Euroopa ajaloos toimunud inimsusevastaste kuritegude mälestamine peaks aitama tulevikus taolisi kuritegusid ennetada;
- E. arvestades, et Euroopa integratsioon on rajatud valmisolekule 20. sajandi traagilise ajaloo üle kokkuleppele jõuda ja äratundmisele, et selline leppimine keerulise ajaloo ei tähenda kollektiivset süütunnet, vaid moodustab tugeva aluse ühise Euroopa tuleviku rajamiseks ühiste väärtuste toel,
1. esitab järgneva deklaratsiooni Ukraina rahvale ja eelkõige veel elavatele holodomorist pääsenutele ning ohvrite perekondadele ja sugulastele:
- a) tunnustab holodomori (Ukrainas 1932.–1933. aasta kunstlikult tekitatud

näljahäda) kohutavaks kuriteoks Ukraina rahva ja inimsuse vastu;

- b) mõistab sügavalt hukka need Ukraina talupoegkonna vastu suunatud teod, mis väljendusid rahva massilises hävitamises ning inimõiguste ja vabaduste rikkumises;
 - c) avaldab kaastunnet selles tragöödias kannatanud Ukraina rahvale ning mälestab 1932.–1933. aasta kunstliku näljahäda tagajärjel hukkunuid;
 - d) kutsub Nõukogude Liidu lagunemise järel loodud riike avama oma holodomoriga seotud arhiive, et kõiki põhjusi ja tagajärgi täielikult päevavalgele tuua ja põhjalikult uurida;
2. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, Ukraina valitsusele ja parlamendile, ÜRO peasekretärile, Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsiooni peasekretärile ning Euroopa Nõukogu peasekretärile.